

Oponentský posudek k bakalářské práci

Terezy **Cikrytové**

„Papírové tapety orientálního stylu“

sepsané na Univerzitě Pardubice, Fakultě restaurování

Autorka této bakalářské práce si vybrala téma, které v české literatuře dosud není zastoupeno, což je samo o sobě významnou pozitivní okolností, navíc je zpracovala velmi zdařile. Práce je přehledně strukturována (viz obsah na s. 8-9): po výkladu klíčových pojmů následují kapitoly pojednávající obecně o historii tapet v Evropě a vývoji rozličných typů do konce 18. století (19. a 20. století zmíněno stručně v 7.13); o způsobech výroby tapet a používaných materiálech; o začlenění tapet v dobových interiérech; v závěru o postupech při restaurování atd. Text doplňuje bohatá obrazová příloha (139 položek).

Způsob, jakým byl zpracován poznámkový aparát, seznam literatury i seznam vyobrazení, je v pořádku; domnívám se jen, že ty studie z katalogu *China und Europa, Chinaverständnis und Chinamode im 17. und 18. Jahrhundert*, na něž je odkazováno v práci, by bylo lépe jmenovitě uvést v seznamu literatury.

Autorka píše inteligentním, čtivým slohem a srozumitelně, což plyne i z případného upřesňování cizojazyčné terminologie během výkladu. Stojí za úvahu, zda by nebylo na místě uvádět význam některých méně běžných pojmů (supraporta, feston atd.).

Následuje několik kritických připomínek a doporučení:

V kapitole čtvrté Pronikání Evropanů do Asie ... jsou některé drobné nepřesnosti či zkreslení, nemají však ráz zásadních chyb. Například termín „východoindický“ ve spojení Východoindická společnost, s. 24, neoznačoval část Indie, nýbrž právě Čínu. Castiglione, s. 24, je uváděn jako „jezuitský mnich“, jezuité však nejsou mniši. Blíže k tomuto významnému malíři vyšla letos dostupná studie: L. Olivová, „Kdo byl bratr Castiglione? Zášluhy umělce na čínských misiích.“ In *Miscellanea jesuitica* (nakl. Refugium, Olomouc) II, 2009: 21-70.

Na s. 28 autorce nejspíš uniklo, že to byli právě jezuitští misionáři, kteří od 17. století zpřesnili a utřídili znalosti Evropanů o Číně, blíže viz J. Malina – J. Kolmaš, *Čína z antropologické perspektivy* (nakl. CERM, Brno 2005).

Formulace na s. 48 může budít zdání, že Josef II. žil v 19. století; a podobně. Jak jsem uvedla, v kontextu této práce a jejího zaměření nejde o podstatné chyby, nicméně v případě, že by autorka chtěla práci vydat tiskem, měla by tyto pasáže zrevidovat. V kapitole páté, věnované umění, se již autorka orientuje se znatelnou jistotou.

Ke kapitole 7.1 (s. 35) o čínských / japonských interiérech lze dodat, že čínské paravány, s výplněmi zdobenými malbou na papíře nebo vyšívanými aj. textiliemi, sloužily jako příčky při dělení místností, a mohly se tudíž stát inspirací pro orientální tapety.

Do kapitoly 7.3 lze doplnit poznámku o zjevných pokusech čínských umělců uplatnit na panoramatických výjevech prostorovou hloubku podle evropských vzorů, např. na obr. 68, kde se vzdálené figury výrazně zmenšují.

Na obr. 67 není podle mého názoru vyobrazen závod dračích lodí, ale osm nesmrtelných cestujících po moři, alespoň na detailu, který je v práci uveden.

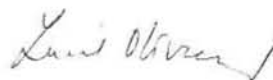
Výklad o námětech (odstavec na s. 20, hlavně však v kapitole sedmé) se zdá trochu roztráštěný, což je nejspíše způsobeno dostupností dochovaného materiálu, dále snad nedostatečnou znalostí námětů a žánrů čínské a japonské malby, kterou lze prohloubit četbou např. Wang Yao-t'ing. *Čínské malířství. Průvodce filosofií, technikou a historií*. Knižní klub, Praha 2008.

Autorka zachovává čínská slova v té podobě, v jaké je našla v sekundární literatuře. Přesto jí různé transkripce čínských jmen způsobily jisté potíže (např. na s. 24, kde je jeden termín Čchien-lung/Qianlong považován za dva). Problém by se snadno vyřešil konzultací se sinologem, kterýžto postup doporučuji do budoucna. Podotýkám také, že Qianlong není jméno císaře, ale dobový název éry (epochy), kdy vládnul.

Výše uvedené jsou drobné připomínky; v zásadě ale nemám, co bych této zdařilé práci vytknula. V prvních osmi kapitolách autorka zkomponovala účelný přehled o historii tapet, v kterém uplatnila různé úhly pohledu. České objekty našla čtyři a jak sama uvádí, v magisterském studiu hodlá „zjistit, kolik objektů tohoto typu se v České republice nachází, lokalizovat je a popsat“ (s. 57). Domnívám, že by se měla pokusit je zařadit do evropského kontextu – to je otázka, kterou bych položila při obhajobě. Bude rovněž na místě při budoucím studiu porovnat dochované orientální tapety v ČR s nástěnnými malbami s čínskými motivy v ČR, např. v zámku Liběchov, v prelatuře břevnovského kláštera, v zámku Jaroměřice nad Rokytnou aj. Zajímavé srovnání, pokud jde o stav materiálu a jeho restaurování, nabízí Maďarsko či Polsko, kde chinoiserie rovněž nebyly studovány tak podrobně jako třeba v Německu.

Za přínosnou a tím i stěžejní část předkládané bakalářské práce považuji výklad v sedmé kapitole (7.4 až 7.9) a dále kapitolu devátou, k níž se však nemohu vyjádřit s náležitou odborností. Bakalářskou práci T. Cikrytové doporučuji k obhajobě,

Dne 1. 6. 2010

Doc. Lucie Olivová, Ph.D.

Katedra asijských studií,

Filozofická fakulta Univerzity Palackého

Křížkovského 8

771 80 Olomouc